

Het duurste kind gaat terug naar school

Leerplicht

Ben onbekend aantal kinderen zit thuis, 'niet geschikt voor school', gewelgerd. De Kamer praat er morgen over.

Door **Julie Wevers**

LEIDEN. Rich van den Berg, directeur van het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs in de regio Leiden, dacht dat zij het prima voor elkaar had. Over een maand wordt landelijk zogeheten passend onderwijs ingevoerd, dat ervoor moet zorgen dat alle leerlingen een geschikte onderwijsplek krijgen. Op de tachtig scholen in haar regio is de ondersteuning voor zorgleerlingen - met onder meer ADHD, autisme en leerstoornissen - volgens haar al jaren goed geregeld. Ter illustratie: het aantal leerlingen dat werd verwezen naar het special basisonderwijs nam sinds 1998 af van zevenhonderd naar driehonderd.

Maar onlangs deed Van den Berg een „schokkende“ ontdekking. Zij dacht altijd dat van de 20.000 basisschoolleerlingen in haar regio er slechts zeven thuis zitten zonder onderwijs. „Maar het blijkt er veel meer te zijn.“

Ouders zijn Van den Berg de afgelopen weken gaan bellen met de vraag of er na de invoering van passend onderwijs voor hun kind wellicht ook

‘iets van onderwijs’ te regelen valt. „Ik word zeker één keer per week gebeld, en zo ben ik erachter gekomen dat ik veel meer thuiszitters heb. Vaak gaat het om kinderen met autisme.“

Minder thuiszitters

Morgen praat de Tweede Kamer over de invoering van passend onderwijs op 1 augustus. Terughalingen van het aantal thuiszitters is een belangrijk doel van deze onderwijs hervorming. Vorige week sloeg Van den Berg alarm over de thuiszitters in haar regio, tijdens een gesprek met de onderwijspecialisten van de Kamer. Vooral de on-

duidelijkheid over hun werkelijke aantal vindt zij „zeer zorgelijk“. Van den Berg: „Zelfs het Regionaal Bureau Leerplicht kan mij niet vertellen om hoeveel kinderen het in ons gebied gaat.“

De kinderen wier ouders nu bij Van den Berg aan de bel trekken, blijken vrijwel allemaal een vrijstelling te hebben op grond van artikel 5a van de Leerplichtwet. Die wordt verstrekt als een leerling „op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt is om tot een school te worden toegelaten“.

Volgens Van den Berg kunnen deze kinderen wel degelijk leren, mits dat onder de juiste omstandigheden ge-

beurt. En daar wringt de schoen, want die omstandigheden zijn er nu niet. „Deze kinderen zijn gewoon ‘uitgegend’ omdat ze niet in het systeem passen“, zegt Van den Berg. „Ik ken een jongen uit de buurt van Leiden met een bovengemiddeld IQ die nu op een dagcentrum zit voor kinderen met een verstandelijke beperking. Dat is niet de plek waar hij hoort.“

Veel autistische kinderen met een normaal tot hoog IQ zitten in een vergelijkbaar lastige situatie. Ze hebben zorg nodig én parttime-onderwijs. Maar een leerplichtig kind moet in principe fulltime naar school. Als het

hierdoor overbelast raakt en thuis komt te zitten, kan een leerplichtambtenaar de ouders laten vervolgen wegens ongeoorloofd verzuim. Soms wordt zelfs een melding van kindermishandeling gedaan. Om hieraan te ontkomen, sturen ouders soms - tegen hun zin - aan op ontheffing van de leerplicht. Dit betekent dat het kind geen recht meer heeft op onderwijs.

Overheveling jeugdzorg

Voor ouders is er overigens vaak nog een reden voor een ontheffing: die is vereist om in aanmerking te komen voor een uitgebreid persoonsgebonden budget. Met dit AWBZ-geld kan de opvang van het thuiszittende kind worden betaald als de ouders aan het werk zijn.

„Dit zijn de duurste kinderen van de samenleving. Zij hebben een op-geleide begeleiding nodig die zelfs in het dure speciale onderwijs niet beschikbaar is. Bovendien houden zij het vaak maar een paar uur per dag vol op school, en daar is het leerlingvervoer weer niet op ingericht.“

Van den Berg verwacht veel van passend onderwijs. „Vooral omdat deze hervorming vrijwel gelijktijdig plaatsvindt met de overheveling van de jeugd- en gezinszorg naar gemeenten. Ik heb goede hoop dat de gemeenten er, samen met de scholen, voor gaan zorgen dat thuiszitters wel maatwerk krijgen.“

ZORGPLICHT

Passend onderwijs, minder thuiszitters

152

regionale samenwerkingsverbanden zijn opgericht voor passend onderwijs. Per 1 augustus krijgen alle scholen in basiss- en voortgezet onderwijs zorgplicht: zij moeten elke leerling een geschikte onderwijsplek bieden. Beoogd effect: minder thuiszitters, geen groei meer van het speciale onderwijs.

De Tweede Kamer praat morgen over passend onderwijs. Daarbij gaat het ook over signalen die Loes Ypma (PvdA) en Paul van Meenen (D66) kregen over gewijzigde zorgleerlingen. Vorig jaar nam de Kamer een motie van Van Meenen aan die scholen oproep de zorgplicht al voor invoering van passend onderwijs op zich te nemen - juist om te voorkomen dat leerlingen zonder school raken.

20

reacties kreeg Ypma, na een oproep weigeringen te melden. Onderwijs onderzocht er een aantal. De landelijke Geschillencommissie Passend Onderwijs behandelt sinds kort op verzoek van het ministerie al klachten over geweigerde leerlingen, mits de ouders én het schoolbestuur hiermee instemmen.

leerlingen hadden vorig schooljaar vrijstelling op grond van artikel 5a van de Leerplichtwet, bleek uit een enquête onder 240 (van 400) gemeenten. Het landelijke aantal thuiszitters is onbekend, schattingen lopen van 5.000 tot 16.000. Extra ondersteuning krijgen 282.000 leerlingen. Dit kost 2,4 miljard per jaar.

2.394